

Asia: VN/7057/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö VN/7057/2024

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI TUPAKKAVEROSTA ANNETUN LAIN LIITTEEN MUUTTAMISESTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:ltä (PTY) lausuntoa otsikkoasiassa. Päivittäistavarakauppa ry kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

PTY vastustaa esitettyjä veronkorotuksia. Tupakan verotus Suomessa on jo nykyisin erittäin korkeaa verrattuna esimerkiksi Viroon. Esitettyjen, kokonaisuutena huomattavan suurien, korotuksien seurauksena tupakkatuotteiden hintaerot Suomessa ja Suomen lähialueilla kasvavat entisestään, mikä on omiaan lisäämään salakuljetusta ja matkustajatuontia sekä niihin liittyvää laitonta myyntiä ja välittämistä kotimaassa. PTY pitää kannatettavana ja välttämättömänä, että vasta verotuksen piiriin tulleiden savuttomien nikotiinituotteiden verotusta ei esityksellä koroteta. PTY kannattaa myös päätöstä jättää sähkösavukeneesteet veronkorotusten ulkopuolelle.

Arvioitaessa veronkorotusten tehokkuutta terveystaloudellisin perustein tupakan kokonaiskulutuksen vähentämisen keinona on syytä muistaa, että matkustajatuontin ja salakuljetuksen osuuden muutoksia kokonaiskulutuksesta on erittäin vaikea ennakoida ja arvioida. Päivittäistavarakauppa ry

pitää mahdollisena sitä, ettei valtion tupakkaverotulot kasva esityksessä esitetyllä tavalla. Riippuvuutta aiheuttavan tuotteen veroja ei ole mahdollista korottaa loputtomasti ilman lieveilmiöitä. Suuret veronkorotukset saattavatkin siirtää kulutusta tilastoidusta tilastoimattomaan enenevässä määrin, jolloin verokertymä jää arvioitua pienemmäksi, tupakoinnista aiheutuvien haittojen ja kustannusten jäädessä silti Suomen kannettaviksi.

Tupakan myynnin siirtyessä suomalaisista päivittäistavarakaupoista laittomiin lähteisiin poistuu samalla laillisesti toimivan vähittäiskaupan tarjoama tehokas ikärajavalvonta. Matkustajatuonnin ja salakuljetuksen osalta valtio jää ilman verotuloja, mutta terveyshaitat jäävät sen kannettaviksi.

Mikäli esitettyihin veronkorotuksiin kuitenkin päädytään, haluaa PTY korostaa, että kaupan toimijoiden kannalta esitetty malli, jossa korotuksia tehdään puolivuositain, aiheuttaa merkittävää hallinnollista taakkaa, kun aikaa vievä hinnoitteluprosessi ja tietojärjestelmämuutokset joudutaan toteuttamaan puolen vuoden välein. PTY huomauttaa, että 1.11.2024 muuttuva valmisteverotuksen aikataulu on tiukka ottaen huomioon 1.9.2024 voimaanastuvan yleisen arvonlisäverokannan muutoksen 24% - 25,5%. Riittävät siirtymäajat tukevat eri toimijoiden mahdollisuutta reagoida ja ennakoita tulevat muutokset hyvissä ajoin. PTY esittää, että lain voimaantuloa siirretään alkamaan 1.1.2025.

PTY myös esittää, että tupakkatuotteiden valmisteverojen maksaminen muutettaisiin reaaliaikaiseksi. Verot tulisi maksaa/olla maksettu sen hetken verorakenteen mukaan, jolloin ne toimitetaan kaupan verollisen varastoon. Toisin kuin monessa muussa EU-maassa, ennakkovarastointi on Suomessa laillista. Tämä tarkoittaa, että toimittajat ennakkovarastoivat tupakkatuotteita ennen veronkorotuksia omiin verollisiin varastoihinsa ja toimittavat pitkään voimassa olevaa verokantaa alhaisemman verokannan mukaan maksettuja tuotteita kaupalle myytäväksi. Menettely aiheuttaa kaupalle haasteita, eivätkä veronkorotukset siirry tuotteisiin aiotussa aikataulussa.

Kunnioitavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Tuula Loikkanen

toimitusjohtaja

Tea Taivalkoski

lakimies

Taivalkoski Tea
Päivittäistavarakauppa ry